

Uddannelses- og forskningsministeriet
Styrelsen for Videregående Uddannelser
Center for Jura
Bredgade 43
1260 København K

Att.: Kirsten Lippert

11. april 2016

**Høring om bekendtgørelse til professionsbachelor i ernæring og sundhed
referencenr.: 15/021338-04**

Kære Kirsten Lippert
Danmarks Lærerforening takker for muligheden for at afgive høringssvar til bekendtgørelse for PB i ernæring og sundhed.

Generelle bemærkninger

Foreningens bemærkninger er med forbehold for fleres vedkommende, da der kan blive taget højde for dem under udarbejdelsen af studieordningerne i en fælles bred forståelse blandt de fire udbudssteder. Denne forståelse anno 2016 er vanskelig at inddrage i vurderingen af bekendtgørelsen, så der er ubekendte faktorer og vilkår, som har stor betydning for uddannelsens indhold, progression og dimittendernes muligheder på arbejdsmarkedet.

Revisionen af sundhedsuddannelserne har desværre resulteret i bekendtgørelsesformuleringer, der allerede nu giver anledning til forskellige fortolkninger og problemer. Disse bliver ikke mindre, når studieordningerne skal udarbejdes – oven i købet som lokale studieordninger med risiko for, at uddannelsen fremstår som fire forskellige alt efter udbudssted.

Foreningen er tilfreds med, at der er et krav om ét nationalt kompetenceniveau med en fællesdel af 2 års varighed på uddannelsen, selv om dimittendernes kompetenceprofil ikke er blevet tydeligere. Kommende dimittender skal stadig forklare 'hvem de er, og hvad de kan'.

Foreningen finder, at revisionens præmis og vision er for snæver for faggruppen, når udgangspunktet er det fremtidige behov for kvalificerede medarbejdere i sundhedsvæsenet herunder sygehussektoren for så vidt det gælder det regionale og kommunale arbejdsmarked. Det medfører et stort fokus på individet som patient inkl. pårørende, den enkelte borger og retfærdigvis skal det nævnes - også mindre grupper borgere. Udgangspunktet og fokus passer ikke alene til arbejdsmarkedet for faggruppen.

Uddannelsen og faggruppen har flere professioner, som dimittenderne er og forsat skal være kompetente til at virke i. Det gælder både det offentlige og det private arbejdsmarked, hvor det er særligt bekymrende, at undervisersektoren ikke har fået samme ligeværdige opmærksomhed i bekendtgørelsen som sundhedsvæsenet.

Den omfattende revision af uddannelsen bærer præg af en manglende analyse og dokumentation af faggruppens ansættelsesområder og forventninger til fremtidens arbejdsmarked, som medtager alle offentlige arbejdsområder inkl. sundhedsvæsenet. Centrale undervisningsområder med staten som aftager fremstår ikke tydeligt i revisionen.

Faggruppen har et stort arbejdsområde som underviser på SOSU-uddannelserne, andre erhvervsuddannelser, frie fagskoler, produktionsskoler m.fl. Foreningen efterlyser en højere prioritering af didaktik, pædagogik og psykologi, så der er sikkerhed for, at uddannelsen også fortsat kan levere kompetente undervisere til såvel det offentlige som det private arbejdsmarked.

Specifikke bemærkninger herunder forslag

§ 1 Formål:

Foreningen foreslår en udvidelse af formålet, så det fremgår, at den studerende skal opnå kompetencer inden for *behandling, ledelse og formidling herunder vejledning og undervisning*.

§ 2 stk. 1: Foreningen foreslår, at den engelske titel bliver 'Bachelor of science in Nutrition and Health.'

I internationale sammenhænge er signalværdien af 'science' betydningsfuld. Da faggruppen i sin tid blev uddannet som ernærings- og husholdningsøkonomer var titlen Bachelor of Science in Nutrition and Home Economics.

§ 2 stk. 3: Sprogligt opstår der usikkerhed om konsekvensen af ordene '*kan tillige*' autoriseres med titlen Klinisk Diætist. Foreningen går ud fra, at dimittenden ikke skal søge autorisation i Styrelsen for patientsikkerhed, da det er styrelsen, der giver meddelelse om opnåelse af autorisation til bestemte uddannelser jf. § 2 stk. 1 i bek. af Lov om autorisation af sundhedspersoner.

Foreningen foreslår, at ordet *tillige* udgår.

§ 3 stk. 2: Det er positivt med højere krav og formelle regler for indgåelse af forpligtende praktikaftaler.

Foreningen foreslår, at praktiksteder modtager honorering for at have praktikanter.

§ 3 stk. 6, 2): Foreningen undrer sig over den konkrete fremhævelse af praktik på regionale, kommunale og private institutioner.

Foreningen foreslår, at *statslige institutioner* bliver skrevet ind i teksten.

§ 3 stk. 6, 3): Foreningen har forståelse for fleksibiliteten i valg af praktiksteder, som i nogle situationer og på nogle tidspunkter er langt fra det optimale.

Foreningen går ud fra, at studieordningernes kriterier for praktiksted skal tage højde for, at de studerende får en relevant og tilstrækkelig patientkontakt.

§ 5 stk. 1: I anden linje står der: 'For studerende, der *kan* opnå autorisation som klinisk diætist'

Foreningen foreslår, at der står *skal* opnå autorisation.

§ 5 stk. 2: Det fremgår ikke tydeligt, hvornår de studerende skal vælge studieretning, men foreningen kan tolke teksten som efter fællesdelen. Foreningen er bekendt med, at udbudsstederne ønsker, at det bliver efter 1. år, hvilket vil fremgå af studieordningerne.

Foreningen har ingen indvendinger mod valg af studieretning efter 1. år under forudsætning af, at de studerende kender strukturens konsekvenser, kravet om studieretningsvalg, dimensioneringen på toningen Klinisk Diætetik og stadig har mulighed for skifte studiested, selv om det ikke er bekendtgørelsesbelagt, hvornår der skal vælges studieretning.

§ 5, stk. 2, b): Generelt kan foreningen se en overordnet fordel i, at uddannelsen kun har to studieretninger ud fra et ønske om at skærpe dimittendernes profil, men finder ikke at denne konstruktion giver en tydeligere profil.

Den nye studieretning har lange betegnelser, som gør det vanskeligt at gennemskue og forklare, hvad uddannelsen indeholder og hvilken forskel, der reelt er på den ene studieretnings to toninger bortset fra autorisationen. Foreningen har svært ved at se fordelene ved sammenlægningen af de to aktuelle studieretninger.

Foreningen går ud fra, at studieordningerne vil give det nødvendige overblik over uddannelsens pædagogiske, didaktiske og psykologiske elementer vel vidende, at de kan være tænkt med i de generiske kompetencer og formidlingsaktiviteter. Det ligger foreningen på sinde, at sammenlægningen af de aktuelle to studieretninger ikke bliver på bekostning af dimittendernes formidlingsmæssige kompetencer med en sløret profil til følge.

§ 6, 1): Foreningen forventer, at samtlige KRAM faktorer suppleret med mental sundhed integreres i relevante temaer på uddannelsens fællesdel.

§ 6, 4): Det er afgørende for foreningen, at det formidlende perspektiv ikke begrænses til behandling og intervention i forhold til individ/patienten/borgeren, da det udelukker de formidlende perspektiver i forhold til større målgrupper, som faggruppen også skal være kompetente til at undervise.

§ 6, 5): Det fremgår ikke tydeligt om studieretningen Fødevarer og ledelse også indeholder formidlende perspektiver.

Foreningen foreslår, at *formidling* bliver en del af studieretningen, så dimit-

tenderne kan varetage fx undervisning inden for fødevare- og kontrolområderne.

§ 8 stk. 2: Foreningen støtter mødepligt i praktikken.

§ 10 stk. 1: Det er meget bekymrende, at den relevante autorisationsmyndighed ikke skal høres om ændringer, der får direkte indflydelse på uddannelsens toning til Klinisk Diætist. Uddannelsens renommé, faggruppens troværdighed og indirekte patientsikkerheden kan komme i situationer, der ikke er ønskværdige for nogle.

Foreningen foreslår, at *relevant autorisationsmyndighed skal høres om ændringer af betydning for autorisationen.*

§ 10 stk.2: En ændring af studieordningen skal drøftes med samarbejdspartnere vedr. uddannelsen.

Foreningen foreslår, at *professionshøjskolernes uddannelsesudvalg* bliver skrevet ind i stykket.

Bilag 1 Mål for læringsudbytte

Foreningen finder det er positivt med mål for læringsudbyttet. Nedenstående bemærkninger og forslag skal ses i lyset af det manglende kendskab til studieordningernes indhold og den tiltænkte progression i uddannelsen. Foreningens indledende bemærkninger i høringssvaret vedr. en snæver kontekst for revisionen med sundhedsvæsenet som udgangspunkt gør sig også gældende for bilag 1.

Viden

Ad 1) Foreningen forventer, at KRAM faktorerne suppleret med mental sundhed indgår i uddannelsen, da det ikke er tilstrækkeligt at have viden om og kunne forstå sammenhænge mellem kost og fysiologiske ændringer osv.

Ad 5) Når ledelse som funktion udtrykkes eksplicit her foreslår foreningen, at *behandling og formidling* indgår i fødevare-, ernærings- og sundhedsområdet.

Ad 10) Der er forskel på at vejlede fx en patient eller rask borger, lede medarbejdere og undervise en gruppe.

Foreningen foreslår, at sætningen i 10) afsluttes med *..i fx behandling, ledelse og formidling.*

Ad 12 og 13: Foreningen foreslår, at sætningerne afsluttes med *... i det hele sundhedsvæsen og inden for undervisersektoren.*

Ad Den uddannede inden for studieretningen Fødevarer og Ledelse har tillige

Foreningen efterlyser et bredere formidlingsperspektiv i studieretningen, da dimittenderne også skal kunne matche behov eller krav fra fx Fødevareregioner og Fødevestyrelsen om at kunne vejlede detailforhandlingsvirksomheder eller undervise institutionspersonale m.m. Foreningen går ud fra, at det vil fremgå af studieordningerne.

Ad Den uddannede inden for studieretningen Sundhedsfremme og Diætetik har tillige

Foreningen kvitterer for punkterne 1, 2 og 3, som indikerer at flere af foreningens forslag og ønsker vil kunne blive implementeret i studieordningerne.

Færdigheder

Ad 1: Foreningen er meget tilfredshed med, at formidlingen også inkluderer funktionen som underviser.

Ad 2: Foreningen forslår, at sætningen ændres, så den afsluttes med ...*forskellige vidensformer fra relevante professionsområder.*

Ad 3: Mestring af tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde er også nødvendigt inden for undervisersektoren, hvor eleven/kursisten og gruppen af elever/kursister ikke optræder som en målgruppe af borger/borgere.

Foreningen foreslår, at borgeren suppleres med *elev/ kursist og grupper af elever/ kursister.*

Ad 5: Foreningen støtter den høje ambition, men tvivler på at dimittenderne får mulighed for at initiere forskningsarbejde.

Ad Den uddannede inden for studieretningen Fødevarer og Ledelse har tillige

Foreningens bemærkninger til bilagets indhold om Viden gør sig også gældende her.

Ad Den uddannede inden for studieretningen Sundhedsfremme og Diætetik har tillige

Foreningen er uforstående over for dele af indholdet i afsnittet: Det må ikke kunne lade sig gøre at stille ernæringsdiagnoser, mestre diætbehandling og ernæringsterapi uden at være specifikt uddannet herunder at have været i relevant praktik med patientkontakt, så autorisationen kan meddeles på et fyldestgørende grundlag. Patientsikkerheden skal være i højsædet.

Der må heller ikke herske tvivl om, hvilken type dimittender, der er uddannet til at varetage behandlende funktioner, som kræver en høj monofaglighed, da selv en tilsyneladende simpel diætbehandling kan dække over komplicerede sygdomme. Det må ikke kunne lade sig gøre at blive 'næsten klinisk diætist' uden autorisation. Det ødelægger faggruppens troværdighed og udvander autorisationen for de kliniske diætister.

Foreningen går ud fra, at det er en utilsigtet fejl i bilaget. Hvis dette ikke er tilfældet, foreslår foreningen, at alle studerende opnår autorisation på den sammenlagte studieretning.

Ad 2: Foreningen foreslår, at *undervisningsmaterialer* skrives ind i linjen.

Kompetencer

Ad 1) Det er uklart, hvad der konkret tænkes på, når den uddannede skal kunne udvikle kvalitetsstandarder – inden for hvilke områder?

Ad 2) Foreningen foreslår, at sætningen afsluttes med ...', herunder sundhedsvæsenet og inden for *undervisersektoren*'.

Ad Den uddannede inden for studieretningen Sundhedsfremme og Diætetik kan tillige

Ad 1) Foreningen foreslår at det sidste ord 'ernæringsvejledning' udvides, så der står *ernæringsvejledning og undervisning*.

Ad 3) Borgeren skal ikke have ernæringsdiagnose, diætbehandling og ernæringsterapi, det skal patienten.

Foreningen foreslår, at ordene '*til borgerens og*' udgår.

Foreningen håber, at der ikke opstår så stor en fagtrængsel, at det får negative konsekvenser for den generelle faglighed og mulighederne for monofaglig fordybelse på studieretningerne.

Afslutningsvis må foreningen desværre udtrykke en tvivl vedr. regioners og kommuners økonomiske muligheder for at rekruttere endnu flere PB'ere i ernæring og sundhed. Vi deler ikke fuldt ud den optimisme, som også ligger til grund for revisionen af uddannelsen – vi håber, at vi tager fejl.

Med venlig hilsen

Bjørn Hansen

Bjørn Hansen
Formand for Undervisningsudvalget

Ulla Maria Mortensen

Ulla Maria Mortensen
Konsulent